

זקנה במסדרון

נורית וורגפט

עד הבית

בדיקות בלי ללכת למרפאה, ניקיון, קניות ואפילו בישול – מי שלא רוצה לעזוב את הבית, יכול לרכוש שירותים של דיור מוגן אצלו בדירה

רוב תחומי החיים: ניקיון, כביסה, ארוחות, עזרה בהתאמת הבית, וכמובן שירותים כמו בדיקת דם בבית ואפילו פיזיותרפיה בבית לאנשים שמחלימים מניתוח. השירות מודולרי וטוח המ-חירים לדבריו הוא מ-1,200 ועד כמה אלפי שקלים. עד היום יש בו כמה מאות מנויים.

נכון, חלק מהשירותים הללו ניתנים, לפחות חלקית, על ידי קופות החולים, הביטוח הלאומי ואף "יד שרה". כהן מבקש להדגיש ששירותי הדיור המוגן בבית לא מחליף את השירותים הקיימים, אלא מוסיף עליהם.

רחל זלוף, בת 72, סבלה במשך זמן רב מבעיות בגב, ורגלה נפגעה. "התחלתי לצלוע והלכתי עם מקל", היא אומרת. "ידעתי שאני צריכה עזרה, אבל לא רציתי להיפרד מהבית שלי". כיוון שהיא חיה לבד מאז מות בעלה, דירתה מצוידת בחיישנים ולחצני מצוקה. אם היא נופלת, יראו זאת במרכז ויתקשרו אליה מיד. אם היא לא תענה, יישלח אמבולנס. במקביל הילדים שלה יקבלו הודעה – יש אפליקציה מיוחדת לשם כך. פעם בחודש מתייצב בביתה פרמדיק ולוקח בדיקות דם, ומדי יום מתקשרת אליה האחראית. "יש לי עזרה בניקיון ובקניות אם אני צריכה, ולבשל כמעט שכחתי", היא אומרת. היא בטיפולים עכשיו, ואם מצבה ישתפר, אולי תוותר על חלק מהשירות.

בביתם של הזוג גרשון אין חיישנים – "אנחנו החיישנים", אומר שלמה – אבל יש לחצני מצוקה, ויש משהו מרגיע בידיעה שאפשר להרחיב את השירות, או לצמצמו. המחיר, הוא אומר, "בטוח היכולת הכספית שלנו, וגם זה שיקול".

רחל: "זה לא רק הכסף, זה שאת מצלצלת ולא מקבלת מענה קולי תלחצי על זה ותלחצי על זה עד שאת מתייאשת. יש אשת קשר שמתקשרת כמעט כל יום, מה נשמע, הכל בסדר?".

ושלמה מסכם, ש"היחס בחברתנו שלנו לזקנים הוא יד, גמרתם, תפנו מקום". זה דבר שלא הבנתי כשהייתי צעיר, אבל מרגישים את זה בכל מקום. וכאן פתאום קיבלנו מתנה: יחס מכבד".

nurit.wurgaft@haaretz.co.il

בחורף לפני שנה וחצי חלו רחל ושלמה גרשון בעת ובעונה אחת. "עד אז היה לנו שכל לחלות בנפרד, והבריאה טיפל בחולה, ופתאום שנינו נוקקנו לעזרה", אומר שלמה. לאחר שהחלימו ניהלו את השיחה המוכרת לרבים בגיל השלישי: לעבור או לא לעבור לדיור מוגן.

שלמה, צייר בן 80, גמלאי של "עמידר", לא התלהב מלכתחילה. רחל, מורה ועובדת בנק בדימוס, מכירה ביתרונותיו של הדיור המוגן, במיוחד לאנשים בודדים, כדבריה. אבל ביקור שערכה באחד המקומות הללו לא עלה יפה: "אני ילדת שואה, וגדלתי במוסדות. כשנכנסתי לשם – וזה באמת היה מקום יפה ומטופח – הרגשתי שאני חוזרת למוסד".

הזוג גרשון, מוותיקי אשדוד, גם חששו להתנתק מהסביבה, החברים ושלל הפעילויות שהם משתתפים בהן, שאת חלקן הם עצמם יזמו. לכן החליטו לבדוק את השירות של דיור מוגן בבית של חברת "נטלי". שלמה התלהב במיוחד מענייני הניקיון: "אני מעדיף לשלם יותר ולדעת שלמנקה יש ביטוח לאומי, שמפרישים לה לפנסיה ויש את כל הזכויות הסוציאליות. לעשות את זה בעצמי זה כאב ראש, ולא כולם מסכימים".

לרחל קסם הרעיון שיש מעין אב בית: "דברים שפעם עשינו בעצמנו – תיקוני חשמל, סתימה בכיור – היום אנחנו צריכים עזרה. במקום שנחפש בעל מקצוע ולא נדע אם אפשר לסמוך עליו ואם הוא יבוא בזמן, אנחנו מביקשים ושולחים אלינו אדם שעובד עם החברה, כלומר הם מכירים אותנו. העול הזה ירד מהראש".

יוזם הרעיון בארץ, חיים כהן, עבד כפרמדיק במד"א וב"נטלי" בתפקידי הדרכה וניהול. במהלך השנים הבין שמעבר לשירותי הבריאות שמספקת החברה – למשל לחצני מצוקה וביצוע בדיקות רפואיות בבית – תחום שלם נותר מוזנח: "לפעמים הקושי הוא לא דווקא בבעיות בריאות, אלא בהתנהלות היומיומית: ללכת למכונית, לבשל, לעשות סידורים. לזה אין פתרון, וזה מאוד חשוב לא להשאיר רוצים לעזוב את הבית". לאט לאט הקיפו בחברה את

הזוג גרשון בביתם. "עול הבית ירד מהראש" צילום: אילן אסיג